

המוסד לביטוח לאומי

אמנה בעניין ביטחון סוציאלי

בין מדינת ישראל

ובין הרפובליקה הפדרלית של גרמניה

תוכן העניינים

עמוד

3	1. מבוא
3	2. הנושאים הכלולים באמנה
3	3. על מי חלה האמנה?
3	4. הזכויות הניתנות במסגרת האמנה
3	א. מניעת כפל תשלום דמי ביטוח
4	• מבוטח עובד
4	• מבוטח שאינו עובד
5	ב. קבלת קצבאות
5	• קצבת זקנה
6	• קצבת שאירים
8	• קצבת נכות כללית
10	• נפגעי עבודה
10	• דמי לידה
10	• מענק לידה
10	• מענק אשפוז לצורך לידה
11	• חוק הגטאות – ZRBG
11	5. דרכי התקשרות

1. מבוא

האמנה לביטחון סוציאלי בין מדינת ישראל לבין הרפובליקה הפדרלית של גרמניה נועדה להבטיח ולהסדיר את זכויותיו הסוציאליות של מי שעובר מישראל לגרמניה ומגרמניה לישראל. האמנה נכנסה לתוקף ב-1.5.1975, והתוספת לאמנה נכנסה לתוקף ב-1.6.96.

המידע המובא באתר נועד להסביר לך את זכויותיך וחובותיך בהתאם לאמנה זו. דברי ההסבר הם כלליים בלבד, ואין לראות בהם נוסח מלא ומחייב של החוק ושל האמנה. כל הכתוב בלשון זכר מתייחס לנשים וגברים כאחד.

2. הנושאים הכלולים באמנה

א. ביטוח וגבייה.

ב. קצבאות- זקנה, שאירים, נכות, נפגעי עבודה ואימהות.

3. על מי חלה האמנה?

האמנה עם גרמניה חלה על אזרחי ישראל ואזרחי גרמניה הנמנים עם אחת הקבוצות הבאות:

א. אזרח ישראל שעבר להתגורר בגרמניה.

ב. אזרח גרמניה שעבר להתגורר בישראל.

ג. עובדי נציגויות רשמיות, עובדי ציבור וצוות כלי שיט.

ד. פליטים וחסרי נתינות, אשר מקום מושבם הרגיל הוא בתחום ישראל או גרמניה וצברו שם תקופות ביטוח.

4. הזכויות הניתנות במסגרת האמנה

א. מניעת כפל תשלום דמי ביטוח

ההסדר באמנה עם גרמניה נועד למנוע מצב בו תושב ישראל יהיה כפוף בו זמנית לחוקי שתי המדינות, ויחויב בתשלום דמי ביטוח בשתייהן, או לחילופין יהיה משולל זכויות בשתי המדינות.

ההסדר שבאמנה מאפשר לתושב ישראל היוצא לגרמניה לשלם דמי ביטוח באחת משתי המדינות בלבד.

מה עליך לעשות כדי למנוע את כפל תשלום דמי הביטוח?

• מבטח עובד

1. אם נשלחת על ידי מעבידך הישראלי לעבוד בגרמניה והנך תושב ישראל - מעבידך ימשיך לשלם את שכרך ואת דמי הביטוח הלאומי בישראל. תקופת ההצבה המרבית הינה ללא הגבלת זמן. בתקופה זו תהיה פטור מתשלום דמי ביטוח בגרמניה. סמוך למועד יציאתך לגרמניה, על מעבידך לפנות אל [האגף לקשרי חוץ](#) במוסד לביטוח לאומי, על גבי "[טופס למילוי ע"י מעסיק](#)" הנמצא באתר האינטרנט שלנו, לשם קבלת פטור מכפל תשלום דמי ביטוח.

האגף לקשרי חוץ ינפיק את האישור עבור המעסיק. עליך להציג את האישור בפני המוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה, וכך תהיה פטור מתשלום דמי ביטוח שם.

2. אם יצאת לגרמניה ועבדת שם כשכיר או כעצמאי, בהיותך תושב ישראל, עליך לשלם דמי ביטוח לאומי גם בגרמניה.

טרם יציאתך לגרמניה עליך להסדיר את מעמדך הביטוחי במחלקת הגבייה בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך.

עליך להמשיך לשלם את דמי הביטוח הלאומי בישראל ולהמציא אחת לרבעון אישורים המוכיחים את היותך מבטח בגרמניה כשכיר או כעצמאי, לצורך קבלת החזר דמי הביטוח ששילמת בישראל.

יש לפנות בכתב אל האגף לקשרי חוץ, תוך ציון מספר תעודת הזהות הישראלית שלך ותאריך תחילת עבודתך בגרמניה, ולהמציא:

• תלוש שכר עבור כל חודש בו עבדת בגרמניה או

• אישור שנתי (כדוגמת "טופס 106" בישראל)

הודעה בכתב על החזר דמי הביטוח תישלח לכתובתך בישראל על ידי מחלקת הגבייה בסניף המטפל.

• מבטח שאינו עובד

אם יצאת לגרמניה ואינך עובד שם, עליך לשלם דמי ביטוח לאומי בישראל כמי שאינו עובד שכיר ואינו עובד עצמאי, כל עוד אתה תושב ישראל.

לתשומת לבך: האמנה אינה חלה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי!

אם אתה תושב ישראל וגר בגרמניה – הנך מחויב להמשיך לשלם דמי ביטוח בריאות למוסד לביטוח לאומי בישראל, גם אם אתה משלם דמי ביטוח בריאות בגרמניה.

ב. קבלת קצבאות

• קצבת זקנה

המשך תשלום קצבה בגרמניה

אם אתה מקבל קצבת זקנה מישראל ועברת להתגורר בגרמניה, תמשיך לקבל את הקצבה ללא הגבלת זמן, כל עוד אתה מתגורר בגרמניה. תוכל לקבל את הקצבה לחשבון הבנק שלך בישראל או בגרמניה, לפי בחירתך.

טרם יציאתך לגרמניה עליך להודיע בכתב לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך על המעבר לגרמניה, ולמסור את כתובתך ואישור מהבנק אליו אתה רוצה לקבל את הקצבה, שבו מצויינים פרטי חשבון הבנק, שם בעל החשבון ומספר IBAN.

תביעה לקצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי בישראל למתגורר בגרמניה

אתה עשוי להיות זכאי לקצבת זקנה מישראל, אם אתה עונה על כל התנאים הבאים:

1. אתה תושב גרמניה
2. היית מבוטח בישראל לפחות 12 חודשים
3. הגעת לגיל המזכה בקצבת זקנה מישראל [מחשבון גיל פרישה](#)
4. אתה עומד במבחן הכנסות

כיצד להגיש תביעה לקצבת זקנה למוסד לביטוח לאומי בישראל?

על מנת לבדוק את זכאותך לקצבת זקנה מישראל - עליך למלא [טופס תביעה לקצבת זקנה](#) ולשלוח אותו אל [האגף לקשרי חוץ](#).

לתביעה יש לצרף:

1. אישור חיים מקורי מגרמניה, בו תצוין כתובתך בגרמניה.
2. אישורים על הכנסותיך מגרמניה מאז הגעת לגיל הפרישה (שומות מס).
3. אישור על פרטי חשבון הבנק שלך (הנך חייב להיות בעל החשבון):
אם אתה רוצה שקצבתך תשולם לחשבון הבנק שלך בגרמניה – אנא צרף אישור מהבנק בגרמניה עם פרטי החשבון שלך: שם הבנק וכתובתו, שם בעל החשבון ומספר IBAN.

4. אישורים על תקופות עבודתך בישראל – אם יש לך.
5. הצהרה בכתב על תקופת המגורים שלך בישראל (תאריך עלייה, תאריך עזיבה, מקומות עבודה).

תביעה לקצבת זקנה מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה למתגורר בישראל

אתה עשוי להיות זכאי לקצבת זקנה מגרמניה, אם אתה עונה על כל התנאים הבאים:

1. אתה תושב ישראל
2. היית מבוטח בגרמניה לפחות 12 חודשים
3. הגעת לגיל הזכאות לקצבת זקנה בגרמניה

כיצד להגיש תביעה לקצבת זקנה מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה?

על מנת לקבל את טופס התביעה ורשימת המסמכים שיש לצרף – ניתן לפנות אל [האגף לקשרי חוץ](#) או ישירות למוסד בגרמניה, ולציין את מספר הביטוח בגרמניה.

את התביעה יש למלא בלועזית ולהחזירה ישירות למוסד הגרמני או באמצעות האגף לקשרי חוץ. המוסד הגרמני ייצור איתך קשר בנוגע להמשך התהליך.

האם ניתן לקבל קצבת זקנה גם מישראל וגם מגרמניה?

אם צברת תקופות ביטוח בשתי המדינות אתה עשוי להיות זכאי לקצבת זקנה מכל מדינה בנפרד. אם אתה מקבל קצבת זקנה מישראל, לא תיפגע זכאותך לקצבת זקנה מגרמניה ולהיפך.

אם צברת מספיק תקופות ביטוח בכל מדינה – תוכל לקבל קצבת זקנה מלאה על-פי חוקיה של כל מדינה.

אם לא צברת תקופות ביטוח המזכות בקצבה מלאה – אתה עשוי להיות זכאי לקצבת זקנה חלקית מכל אחת מהמדינות, בהתאם לתקופות הביטוח שנצברו בכל מדינה. לצורך מימוש הזכאות, יצורפו תקופות הביטוח שצברת בישראל ובגרמניה, בתנאי שהתקופות אינן חופפות.

• קצבת שאירים

המשך תשלום קצבת שאירים בגרמניה

אם אתה מקבל קצבת שאירים מישראל ועברת להתגורר בגרמניה, תמשיך לקבל את הקצבה ללא הגבלת זמן, כל עוד אתה מתגורר בגרמניה. תוכל לקבל את הקצבה לחשבון הבנק שלך בישראל או בגרמניה, לפי בחירתך.

טרם יציאתך לגרמניה עליך להודיע בכתב לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך על המעבר לגרמניה ולמסור את כתובתך ואישור מהבנק אליו אתה רוצה לקבל את הקצבה, שבו מצויינים פרטי חשבון הבנק, שם בעל החשבון ומספר IBAN.

תביעה לקצבת שאירים מהמוסד לביטוח לאומי בישראל למתגורר בגרמניה

אתה עשוי להיות זכאי לקצבת שאירים מישראל אם אתה עונה על כל התנאים הבאים:

1. אתה עונה על הגדרת אלמן על פי חוק הביטוח הלאומי
2. המנוח היה תושב ישראל או תושב גרמניה בזמן הפטירה
3. המנוח היה מבוטח בישראל לפחות 12 חודשים
או
המנוח קיבל קצבת זקנה מישראל
4. אתה עומד במבחן הכנסות (אלמנה פטורה ממבחן הכנסות)

כיצד להגיש תביעה לקצבת שאירים מהמוסד לביטוח לאומי בישראל?

על מנת לבדוק את זכאותך לקצבת שאירים מישראל - עליך למלא [טופס תביעה לקצבת שאירים](#) ולשלוח אותו אל [האגף לקשרי חוץ](#).

לתביעה יש לצרף:

1. אישור חיים מקורי מגרמניה, בו תצוין כתובתך בגרמניה.
2. אישורים על הכנסותיך מגרמניה (שומות מס) - רק לאלמנים.
3. אישור על פרטי חשבון הבנק שלך (הנך חייב להיות בעל החשבון):
אם אתה רוצה שקצבתך תשולם לחשבון הבנק שלך בגרמניה – אנא צרף אישור מהבנק בגרמניה עם פרטי החשבון שלך: שם הבנק וכתובתו, שם בעל החשבון ומספר IBAN.
4. אישורים על תקופות עבודה של המנוח בישראל – אם יש לך
5. תעודת פטירה מקורית
6. תעודת נישואין

תביעה לקצבת שאירים מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה למתגורר בישראל

אתה עשוי להיות זכאי לקצבת שאירים מגרמניה אם מתקיימים התנאים הבאים:

- א. אתה עונה על הגדרת אלמן על פי חוק הביטוח הסוציאלי בגרמניה

ב. המנוח היה מבוטח בעבר בגרמניה לפחות 12 חודשים
או
המנוח קיבל קצבת זקנה מגרמניה

כיצד להגיש תביעה לקצבת שאירים מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה?

על מנת לקבל את טופס התביעה ורשימת המסמכים שיש לצרף – ניתן לפנות אל [האגף לקשרי חוץ](#) או ישירות מוסד בגרמניה.

את התביעה יש למלא בלועזית ולהחזירה ישירות למוסד הגרמני או באמצעות האגף לקשרי חוץ. יש להקפיד למלא בטופס התביעה את מספר הביטוח בגרמניה. המוסד הגרמני ייצור איתך קשר בנוגע להמשך התהליך.

האם ניתן לקבל קצבת שאירים גם מישראל וגם מגרמניה?

אם המנוח צבר תקופות ביטוח בשתי המדינות עשויה להיות זכאות לקצבת שאירים מכל מדינה בנפרד.

אם אתה מקבל קצבת שאירים מישראל, לא תיפגע זכאותך לקצבת שאירים מגרמניה ולהיפך.

אם המנוח צבר מספיק תקופות ביטוח בכל מדינה – ניתן לקבל קצבת שאירים מלאה על-פי חוקיה של כל מדינה.

אם המנוח לא צבר תקופות ביטוח המזכות בקצבה מלאה – ניתן לקבל קצבת שאירים חלקית מכל אחת מהמדינות, בהתאם לתקופות הביטוח שנצברו בכל מדינה. לצורך מימוש הזכאות, יצורפו תקופות הביטוח שנצברו בישראל ובגרמניה, בתנאי שהתקופות אינן חופפות.

• קצבת נכות כללית

הזכאות לקצבת נכות מישראל או מגרמניה תיבחן רק למי שהיה תושב ישראל או תושב גרמניה לפחות 12 חודשים לפני שנעשה נכה.

המשך תשלום קצבת נכות כללית בגרמניה

אם אתה מקבל קצבת נכות כללית מישראל ועברת להתגורר בגרמניה, תמשיך לקבל את הקצבה ללא הגבלת זמן, כל עוד אתה מתגורר בגרמניה. תוכל לקבל את הקצבה לחשבון הבנק שלך בישראל או בגרמניה, לפי בחירתך.

טרם יציאתך לגרמניה עליך להודיע בכתב למחלקת נכות כללית בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך על המעבר לגרמניה, למסור את כתובתך ואישור מהבנק אליו אתה רוצה לקבל את הקצבה, שבו מצויינים פרטי חשבון הבנק, שם בעל החשבון ומספר IBAN.

אם חדלת להיות תושב ישראל וחלה החמרה במצבך הרפואי או בכושר השתכרותך, לא תוגדל קצבת הנכות שלך שהנך מקבל מישראל.

תביעה לקצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי בישראל למתגורר בגרמניה

לקצבת נכות כללית מישראל יהיה זכאי מי שהיה מבוטח כתושב ישראל לפחות 12 חודשים לפני שנעשה נכה, גם אם הנכות ארעה בגרמניה.

כיצד להגיש תביעה לקצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי בישראל?

על מנת לבדוק את זכאותך לקצבת נכות כללית מישראל - עליך למלא טופס תביעה לקצבת נכות ולשלוח אותו אל [האגף לקשרי חוץ](#).

לתביעה יש לצרף:

1. אישורים רפואיים עדכניים המעידים גם על מצבך התעסוקתי (רצוי באנגלית).
2. אישור על פרטי חשבון הבנק שלך (הנך חייב להיות בעל החשבון):
אם אתה רוצה שקצבתך תשולם לחשבון הבנק שלך בגרמניה – אנא צרף אישור מהבנק בגרמניה עם פרטי החשבון שלך: שם הבנק וכתובתו, שם בעל-החשבון ומספר IBAN.

תביעה לקצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה למתגורר בישראל

לקצבת נכות מגרמניה יהיה זכאי מי שהיה מבוטח כתושב גרמניה לפחות 12 חודשים לפני שנעשה נכה, גם אם הנכות ארעה בישראל.

כיצד להגיש תביעה לקצבת נכות מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה?

על מנת לקבל את טופס התביעה ורשימת המסמכים שיש לצרף – ניתן לפנות אל [האגף לקשרי חוץ](#) או ישירות למוסד בגרמניה.

את התביעה יש למלא בלועזית ולהחזירה ישירות למוסד הגרמני או באמצעות האגף לקשרי חוץ. המוסד הגרמני ייצור איתך קשר בנוגע להמשך התהליך.

האם ניתן לקבל קצבת נכות גם מישראל וגם מגרמניה?

ניתן לקבל בו זמנית קצבת נכות גם מהביטוח הלאומי בישראל וגם מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה.

• נפגעי עבודה

אם אתה תושב ישראל ונפגעת במהלך עבודתך בגרמניה, תוכל לקבל את הוצאות האשפוז מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה ולתבוע שם קצבת נכות מעבודה.

תוכל לקבל את קצבת נפגעי עבודה מהמוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה גם אם אתה מתגורר בישראל.

שאריו של תושב ישראל שנפגע בגרמניה במהלך עבודתו עשויים לקבל גמלת תלויים.

אם אתה תושב גרמניה ונפגעת במהלך עבודתך בישראל, תוכל לקבל את הוצאות האשפוז מהמוסד לביטוח לאומי בישראל ולתבוע דמי פגיעה וקצבת נכות מעבודה מהמוסד לביטוח לאומי.

תוכל לקבל את קצבת נפגעי עבודה מהמוסד לביטוח לאומי גם אם אתה מתגורר בגרמניה.

שאריו של תושב גרמניה שנפגע בישראל במהלך עבודתו עשויים לקבל גמלת תלויים.

כל תביעה לקצבת נפגעי עבודה מהמוסד לביטוח לאומי יש להגיש ישירות לאגף נפגעי עבודה במשרד הראשי של הביטוח הלאומי.

• דמי לידה

אם ילדת בגרמניה או בישראל ולא צברת תקופת ביטוח המזכה בתשלום דמי לידה לפי הדין באחת משתי המדינות, יצורפו תקופות הביטוח שצברת בישראל ובגרמניה לצורך הזכאות לתשלום דמי לידה, וזאת בתנאי שהתקופות אינן חופפות.

• מענק לידה

אם את תושבת ישראל או אשת תושב ישראל וילדת בגרמניה, את עשויה להיות זכאית למענק לידה מהמוסד לביטוח הלאומי.

• מענק אשפוז לצורך לידה

אם את תושבת ישראל או אשת תושב ישראל וילדת בגרמניה, ישולמו הוצאות האשפוז לצורך לידה על ידי המוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה, ובהמשך יחזיר המוסד לביטוח לאומי את ההוצאות למוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה.

אם את תושבת גרמניה או אשת תושב גרמניה וילדת בישראל, הוצאות האשפוז לצורך לידה ישולמו על ידי המוסד לביטוח לאומי, ובהמשך יחזיר המוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה את ההוצאות למוסד לביטוח לאומי.

• חוק הגטאות - ZRBG

[חוק הביטוח הסוציאלי הגרמני בעניין הגטאות](#), שנודע בראשי התיבות ZRBG, מאפשר תשלומי קצבאות זקנה ושארים למי שעבדו בגטאות באירופה תחת המשטר הנאצי בתקופת מלחמת העולם השנייה.

5. דרכי התקשרות

בארץ:

- כתובת למשלוח מכתבים: המוסד לביטוח לאומי - [האגף לקשרי חוץ](#), שד' וייצמן 13, ת"ד 90009, ירושלים 9190901
- מייל: liaison@nioi.gov.il
- פקס: 972-(0)2-6512683
- שעות קבלת קהל: בימים ראשון וחמישי בין השעות 8:30-12:00
כתובת: רח' הצבי 11 קומה 7 ירושלים
מוקד טלפוני למתקשרים מהארץ: *6050 או 04-8812345. השירות ניתן בימים ראשון עד חמישי בין השעות 8:00-17:00 בשפות: עברית, ערבית, רוסית ואמהרית.
שירותים אוטומטיים ניתן לקבל בזמן הפעילות ואחרי שעות הפעילות.
- מוקד טלפוני למתקשרים מחו"ל: 972-8-9369669
השירות ניתן בימים ראשון עד חמישי בין השעות 8:00-15:00 בשפות: עברית ואנגלית.
- אגף פניות הציבור - לתלונות והצעות לשיפור ניתן לפנות לאגף פניות הציבור:
שד' וייצמן 13, ירושלים 9190901
טל' 02-6709070, בימים א-ה בין השעות 13:00-15:00
פקס: 972-(0)2-6525038
- מידע נוסף [באתר האינטרנט](#).

בחו"ל:

[LVA](#)

40215 Duesseldorf
Germany

[BFA](#)

10704 Berlin
Germany